

VETERINÄR FODERKONTROLL
ASSOCIATION FOR SAFE FEED

Rengöringskrav för olika produktkategorier av föregående last

Foder ska lagras och transporteras i lämpliga behållare och personal ska finnas som inspekterar lastutrymmet innan lastning. Lastutrymmet ska vara rent, torrt (ifall nödvändigt), och luktfritt samt fritt från eventuella föroreningar från tidigare laster eller rengöringsmedel. Beroende på tidigare last finns fem olika slag av rengöringskrav. Om nuvarande och tidigare last består av en och samma fodertyp får enklare rengöring tillämpas.

Tillvägagångssätt

Utförande

A. Torr rengöring

Tillämpas när tre föregående laster inte kan innebära någon smittrisk till foderprodukten

Viktigt att tänka på:

- 1) Torr rengöring med hjälp av industriell dammsugare (att föredra) eller tryckluft (undvik i största mån dammbildning).
- 2) Manuell torr rengöring av svåråtkomliga ytor (hörn, kanter etc.) med borste/kvast eller liknande.

Om rester av föregående laster iakttas efter utförd torrensöring ska torrensöringen kompletteras med lämplig form av våt rengöring (se nedan).

B. Våt rengöring med vatten

Tillämpas om föregående last inte innebär någon mikrobiologiskt risk, för flytande foder/foderråvaror med fetthalt understigande 6 % samt om det finns spår från föregående last/laster som inte går att avlägsna med tillvägagångssätt A.

Viktigt att tänka på:

- 1) Eventuella rester av föregående last ska avlägsnas (så långt det går) med en lämplig torr rengöringsmetod innan vatten används.
- 2) Sprid små vattenmängder (kallt eller varmt ifall det bedöms lämpligare) på rengöringsytan, i synnerhet på svåråtkomliga ytor (hörn, kanter etc.). Använd vid behov borste/kvast eller liknande för att avlägsna produktrester som sitter fast.
- 3) Använd högtryckstvätt för att rengöra hela ytan, kontrollera noga att vattnet når svåråtkomliga ytor (hörn, kanter o dyl). Vattentryck ska vara minst 25 bar. Om det finns produktrester som sitter fast eller om föregående last/laster var en lanbrukskemikalie (t.ex. konstgödsel) använd vatten med en temperatur på minst 60° C (med syftet att lättare lösa eventuella kemikalierester). Rengöringsytan ska lätt kunna dräneras.
- 4) Låt torka helt (med hjälp av varmluft om det bedöms lämpligt).

Tillämpas om föregående last inte innebär någon mikrobiologisk risk, för flytande foder/foderråvaror med fetthalt ≥ 6 % samt om det finns spår från föregående last/laster som inte går att rengöra med tillvägagångssätt B.

Viktigt att tänka på:

- 1) Eventuella rester av föregående last ska avlägsnas (så långt det går) med en lämplig torr rengöringsmetod innan vatten och rengöringsmedel används.
- 2) Sprid varmt vatten med en temperatur på ca 60° C på rengöringsytan, i synnerhet på svåråtkomliga ytor (hörn, kanter etc.). Använd vid behov borste/kvast eller liknande för att avlägsna produktrester som sitter fast. Var noga att inte använda vatten med en temperatur mycket högre än 60° C (risk för att proteiner koagulerar och fäster sig till ytan).
- 3) Använd lämpligt rengöringsmedel och följ tillverkarens anvisningar. Rengöringssystem såsom t.ex. CIP (Clean-In-Place-system) får användas om det är möjligt, kontrollera att rengöringen även når svåråtkomliga ytor, komplettera med manuell rengöring vid behov.
- 4) Skölj bort rengöringsmedlet med vatten som har en temperatur på minst 60° C. Kontrollera regelbundet med lämplig metod (t ex pH-mätning vid användning av syra) att det inte finns rengöringsmedelsrester kvar efter avslutad rengöring.
- 5) Låt torka upp helt (med hjälp av varmluft om det bedöms lämpligt) ifall transporten ska användas för torra foderråvaror.

C.
Våt
rengöring
med vatten
och
rengörings-
medel

Tillämpas om föregående last kunnat utgöra en mikrobiologisk risk (t ex misstanke om/påvisad Salmonella, synliga tecken på förruttelse, förekomst av skadedjur osv.).

Viktigt att tänka på:

- 1) Tillämpa steg 1-4 för tillvägagångssätt C. Var försiktig med att inte sprida eventuell smitta och vidta nödvändiga åtgärder vid avfallshantering!
- 2) Använd lämpligt desinfektionsmedel och följ tillverkarens anvisningar. Medlet ska vara lämpat för foder/livsmedelsindustri och den önskade effekten ska vara bevisad. Vänligen observera att det normalt krävs minst 5 min kontakttid för att uppnå önskad desinfektionseffekt.
- 3) Skölj bort desinfektionsmedelsrester med vatten. Eventuella rester av desinfektionsmedlet bör elimineras så långt det går.
- 4) Om nödvändigt, låt torka helt (med hjälp av varmluft om det bedöms lämpligt).

D.
Våt
rengöring
med vatten,
rengörings-
medel och
desinfektions-
medel

Desinfektionsmedel för torra förhållanden förekommer men dess effektivitet ska vara bevisat på ett trovärdigt sätt.

Tillämpas för transport av foderråvara från mejeri.

Viktigt att tänka på:

***E. Rengöring
av tankbil
som trans-
porterar fly-
tande mjölk-
baserade
produkter***

- 1) Huvudregeln är att tankbilen ska CIP-diskas med en temperatur på cirka 60° C mellan varje last!
- 2) Använd lämpliga rengöringsmedel och kör samma program som efter rengöring av opastöriserad mjölk.
- 3) För produkter som innehåller partiklar som kan sedimentera (t.ex. ostsmulor, fruktkött etc.) ska försköljningar genomföras innan CIP-disk.
- 4) Efter disk verifieras resultatet genom t.ex. visuell kontroll av bilen samt t.ex. kontroll av sista sköljvattnet.
- 5) Beroende på tidigare foderråvara kan undantag medges från disk mellan varje last, med tydliga skriftliga regler baserade på en riskbedömning.

Vägledning för vilket tillvägagångssätt ovan som ska användas

<i>Föregående last</i>	<i>Tillvägagångssätt</i>
1) Material som kan vara direkt skadligt för djur (t.ex. farosymbolmärkta kemikalier eller tomemballage av dessa, avloppsslam, vassa främmande föremål mm)	Foder får ej transporteras ¹
1) ABP kategori 1-2 (definition enligt förordning (EG) nr 1069/2009 och förordning (EU) nr 142/2011)	Foder får ej transporteras ¹
1) ABP kategori 3 (definition enligt förordning (EG) nr 1069/2009 och förordning (EU) nr 142/2011)	Foder får transporteras enligt bestämmelser i förordning (EU) nr 142/2011
1) Pastöriserade mejeriprodukter	E
1) Fasta och flytande material som kan utgöra en mikrobiologisk risk (t.ex. misstanke om/ påvisad Salmonella, synliga tecken på förruttelse, förekomst av skadedjur osv.)	D
1) Fasta och flytande material som inte innebär någon mikrobiologisk risk men eventuell förekomst av oönskade kemiska ämnen. 2) Vattenlösligt material. 3) Material med fetthalt ≥ 6 %. 4) Material som lätt fäster sig till ytan.	C

¹ För att friförklara transporten, kontakta Jordbruksverket för mer information.

<p>1) Fasta och flytande material som inte innebär någon mikrobiologisk risk men eventuell förekomst av vattenlösliga oönskade kemiska ämnen.</p> <p>2) Material med fetthalt < 6 % men som lätt kan fästa sig till ytan.</p>	<p>B</p>
<p>1) Fast material som inte innebär någon mikrobiologisk risk och utan vetskap/misstanke om eventuella oönskade kemiska ämnen och sunt i övrigt.</p>	<p>A</p>